

udvalg — dannet sig et Flertal og et Mindretal, hvilket er saa meget forklarligere, som Udvalget bestaar — paa tvende Medlemmer nær — af de samme som i forrige Rigsdagssamling.

Flertallet (Alberti, Berg, E. Hansen, H. Hansen og Th. Nielsen) udtalte sig i forrige Samlings Udvalgsbetænkning saaledes:

„Ved Bedømmelsen af dette Forslag har et Flertal i Udvalget (Alberti, Berg, E. Hansen, H. Hansen og Th. Nielsen) især havt Opmærksomheden henvendt paa Virkningerne af Loven af 21de Juni 1854 og paa den Tilstand, som denne Lov har frembragt paa de Majoratsgodser, hvor den er bragt til Anvendelse. Flertallet kan kun anbefale en Majoratslov, som indeholder betryggende Bestemmelser for Bøndestanden paa Majoratsgodserne — derunder indbefattet baade de ifølge hin Lov af 1854 fremstaede Selveiere og de endnu tilbageværende Fæstere — saa at de gunstige Forhold, som Loven af 1854 har kaldt tillive, blive bevarede. Men Flertallet kan ikke erkjende, at Lovforslaget tilfredsstiller de Fordringer, som i disse Henseender billigtvis bør gjøres.

En Virkning af oftnævnte Lov er det navnlig, at i de Fæstesteder paa Majoraterne, der ere blevne Selveitendom, er der forblevet indestaaende en særdeles stor Del af Kjøbesummerne, ikke blot i Form af Arvefæsteafgift, men ogsaa i Pengekapital. Legalt Bevis herfor leverer Loven af 2den Februar 1870. De mindre kontante Udbetalingen paa Kjøbesummer have særdeles lettet Bønderstedernes Overgang til Selveitendom.

Endvidere er det ikke ualmindeligt, at Majoratsbesidderne have ved Gierstifte i de nye Selveitsteder ladet de deri indestaaende Kapitaler gaa over til nye Giere. Bratte og i deres Følger kostbare og besværende Opfigelser af slige Kapitaler bør efter Flertallets Formening forebygges ved Majoratsbåndets Løsning. Lovforslaget savner enhver betryggende Bestemmelse til at opretholde saadanne Tilstande.

De Majoratsbesidderne, som have anvendt Loven af 1854, have for en stor Del ladet ogsaa Husmænd blive Selveiere under de samme Hovedbetingelser som Gaardmænd. Dette heldige Forhold fortjener efter Flertallets Mening at opretholdes.

Det er en Kjendsgjerning, at Kjøbesummerne for Bønderstederne paa Majoraterne ere billigere end paa de ubundne Godser. Flertallet kan derfor hverken anerkjende de i Udkastets § 13 opgivne Vurderingsgrundlag for stemmende med de af Loven af 1854 fremkaldte Forhold eller anse den for Fæstevangen i § 20 reserverede Fjerdedel af Auktionskjøbesummen for at opvete Forskjellen imellem Kjøbesummen for et Fæstested paa et Majorat og Værdien i Handel og Bandel af et saadant Fæstested betragtet som Selveitendom.

Ved de i Lovudkastet omhandlede Vurderinger vil der være meget betydelige Værdier af høist forskjellig Art. Flertallet anser ikke et vilkaarligt Valg iblandt et Antal almindelige Taxationsmænd betryggende for saadanne Forhold og savner derfor tilstrækkelig Garantier ved de Kommissioner, der sammensættes efter Forslagets § 11. Særligt anser Flertallet det nødvendigt, at Statsmagten, Majoratsbesidderne, Succesforerne og Fæsterne paa Majoratet repræsenteres eller have Garantier i Kommissionen. Flertallet foreslaar derfor Kommissionen sammensat foruden af Repræsentanter for Majoratsbesidderen og for Succesforerne tillige — i Righed med de ved Lovene af 8de April 1851 og 3die Marts 1852 anordnede Taxationskommissioner — af en af Regjeringen valgt Formand samt 2 Medlemmer, valgte af Rigsdagen, eet af hvert af dens Thing.

Flertallet henholder sig endnu til disse Udtalelser.

Med Hensyn til Bestemmelserne i Forslagets § 20 vil Flertallet tilføie, at det anser det nødvendigt at gjøre Paragraphens Indhold anvendeligt ikke blot paa Gaarde og Fæstere, men ogsaa paa Huse og Gaardsforpagtere, og at det i Overensstemmelse med tid-